

گفت وگو با ۳ فیلم ساز مشه‌دی حاضر در شانزدهمین دوره جشنواره فیلم عمار

مردمی بودن جشنواره عمار در عمل محقق شده است

نمایی از مستند «امید فضا»

شکیبا افخمی راد

جشنواره عمار را می توان تنها رویداد سینمایی کشور دانست که هویت خود را بر پایه مردمی بودن بنا کرده است. جشنواره ای که همواره بستری برای معرفی آثار جوانان و فیلم سازانی بوده که دغدغه های اجتماعی، فرهنگی و انسانی را در قالب هنر سینما روایت می کنند. امسال نیز مجموعه ای از آثار مستند، داستانی کوتاه، نماهنگ، فیلم سینمایی و... با موضوع های متنوع در شانزدهمین دوره این جشنواره حضور دارند. تعدادی از این آثار ساخته هنرمندان خلاق و پرتلاش مشه‌دی است که توانسته اند فرصتی برای بیان دغدغه هایشان به مخاطب گسترده تری پیدا کنند. ما در این مطلب با سه نفر از این فیلم سازان گفت وگو کرده ایم. گفت وگوهایی که به مسیر شکل گیری آثارشان و تجربه آن ها از حضور در رویداد عمار می پردازد.

گزارش روز

● نگاهی متفاوت به تاریخ

محمد مهدی خالقی با سه اثر در این دوره از جشنواره عمار حضور دارد. مستندهای «ماجرای اروپا» و «زنی که شلوار پوشید» که به ترتیب در بخش نهضت جهانی مستضعفان و بخش جنگ فرهنگی به نمایش در خواهند آمد و همچنین طرح فیلم نامه سریالی به نام «انقلاب باهوش ها» که به بخش مسابقه افتتاحیه جشنواره عمار راه پیدا کرده است. خالقی درباره مستند «زنی که شلوار پوشید» توضیح می دهد: این اثر براساس یکی از پژوهش های اندیشکده شه‌دا با محوریت تاریخ تحولات مربوط به زنان در سرتاسر جهان ساخته شده. یک مستند بلند آرشویی که فرایند تولیدش حدود دو سال زمان برده است.

او ادامه می دهد: «زنی که شلوار پوشید» واکنشی است به فضای فرهنگی که بعد از وقایع سال ۱۴۰۱ حول زنان شکل گرفت. این اثر نگاهی دارد به اتفاقات مشابهی که در نقاط دیگر جهان در طول تاریخ رخ داده است. همچنین ما در این مستند به دنبال اثبات آن جمله رهبر معظم انقلاب بودیم که فرمودند در قضیه زن، اسلام مدعی است. این فیلم ساز درباره مستند «ماجرای اروپا» که کار مشترکی با محمد رضا دهستانی است نیز توضیح می دهد: «ماجرای اروپا» یک قسمت از مجموعه ای است که بدون سانسور و روتوش به تاریخ تحولات اروپا

خبر روز

برگزاری بیست و سومین جشنواره فیلم فجر در مشهد

از گذشته تا به امروز می پردازد.

او یادآور می شود: اروپایی ها درباره خودشان تعاریف مختلفی در اسناد مکتوب، فیلم های مستند، سینمایی یا سریال ها ارائه می دهند. اما ما با نگاه عمیق تر به تاریخ، بخش های ناگفته ای را پیدا و پررنگ کردیم که مخاطب را با واقعیت اروپا روبه رو می کند. در نهایت هم مخاطب با عبور از ظاهر فریبنده غرب، متوجه می شود که آن ها در طول تاریخ چه بر سر انسان ها آورده اند. خالقی درباره «انقلاب باهوش ها» که طرح فیلم نامه یک سریال است نیز اظهار می کند: این فیلم نامه یک قصه تاریخی و دراماتیک دارد و به تحولات معاصر مشه‌د در حدود دهه ۵۰ و سال های منتهی به انقلاب اسلامی می پردازد.

او با بیان اینکه اولین بار است چنین طرحی درباره وقایع انقلاب اسلامی در مشه‌د نوشته می شود ادامه می دهد: ما بر روی کتاب ها و اسناد شفاهی که تا امروز درباره انقلاب اسلامی در مشه‌د به چاپ رسیده است، پژوهشی جامع انجام دادیم و از دل آن ها قصه ای تاریخی استخراج کردیم. این طرح که برای ساخت به تلویزیون ارائه شده، ما حاصل تلاش های یک گروه هفت نفره است و من نگارش نهایی آن را انجام دادم.

● حفظ اصول و مبانی در عمار

خالقی درباره مهم ترین نقطه قوت جشنواره عمار بیان می کند: عمار توانسته اصول و بنیان های فکری خود را

طی این سال ها حفظ کند، در عین حال هم خودش را با تحولات جدید تطبیق دهد. برای مثال می بینیم که امسال در فراخوان به مسئله جنگ دوازده روزه پرداخته شده است.

از این مستندساز درباره روند برگزاری جشنواره عمار می پرسیم که پاسخ می دهد: این جشنواره طی این سال ها تلاش کرده خودش را با انجام مجموعه ای از فرایندها به مردم نزدیک کند، برای مثال آثاری را نمایش بدهد که به دغدغه های مردم می پردازند و یادآورانی را انتخاب کند که صرفا افراد سینمایی و هنری نیستند، بلکه از خود مردم هستند. این مستندساز اظهار می کند: اگران های مردمی هم یکی از مهم ترین ویژگی های عمار است. درواقع این رویداد سعی می کند تا آثار را به مخاطب تخصصی خودش در نقاط مختلف کشور برساند و یک سرگرمی جذاب ایدئولوژیک و هدفمند را برای آن ها ایجاد کند. او با اشاره به مردم نهاد بودن جشنواره عمار و بودجه کم این رویداد در مقایسه با جشنواره های دیگر، یادآور می شود: عمار در دوره های مختلف خود با فراز و فرودهایی روبه رو بوده است، اما فکر می کنم در مجموع توانسته به اندازه امکاناتی که در اختیار داشته است، موفق عمل کند. خالقی برای بهبود روند برگزاری جشنواره عمار طی سال های آینده پیشنهاد می دهد: من فکر می کنم جشنواره عمار در کنار تلاش برای حفظ ماهیتش باید در راستای به روز کردن فرم و محتوای خود گام بردارد.

گذشته، هم زمان با برگزاری چهل و چهارمین جشنواره فیلم فجر در کشور میزبان بیست و سومین دوره این رویداد خواهد بود. وی افزود: اطلاعات تکمیلی درباره برگزاری این رویداد از جمله تعداد پردیس های مشارکت کننده برای نمایش آثار جشنواره،

نگاهی به «افسانه سپهر»

ار مغانی از فرهنگ ایرانی در قاب پویانمایی با دغدغه هایی بنیادین

هوشمندانه و خلاقانه از المان های فرهنگی و تاریخی ایران است. از حضور یوز ایرانی در کنار شخصیت اصلی به عنوان نمادی از قدرت و شجاعت تا استفاده از لباس های محلی و سنتی در طراحی شخصیت ها، همگی نشان از توجه دقیق سازندگان به جزئیات و ریشه های فرهنگی جامعه ایرانی دارد. طراحی لباس های جنوبی برای مادر سپهر و لباس گیلکی برای پدر، فراتر از یک جلوه بصری زیبا، گواهی بر غنا و تنوع فرهنگ ایرانی است. این رویکرد، پویانمایی را به یک ابزار معرفی و ترویج فرهنگ ایرانی برای کودکان و نوجوانان تبدیل کرده است و گامی مهم در راستای تقویت هویت ملی محسوب می شود. این پویانمایی توانسته است تصویری از یک ایران شهر کوچک و زیبا را به مخاطب ارائه دهد، روستایی که در آن، عناصر تاریخی، فرهنگی در المان های فانتزی با هم آمیخته شده و فضایی دلنشین و جذاب خلق کرده اند. این تلفیق هنرمندانه، می تواند الهام بخش هنرمندان دیگر در خلق آثار هنری با محوریت ایجاد یک هویت بصری مبنی بر فرهنگ و هویت ایرانی باشد.

● سفر قهرمان و بازتاب مضامین گهن

«افسانه سپهر» با بهره گیری از الگوی کلاسیک «سفر

● اثری درباره اهمیت خصوصی سازی

حسین نژاد موسی دیگر فیلم ساز مشه‌دی هم با سه اثر به جشنواره عمار امسال راه پیدا کرده است، مستند «امید فضا» که در بخش رؤیای ایرانی حضور دارد، فیلم کوتاه داستانی «خواستگاری» و نماهنگ «آن وقت سفر». نژاد موسی درباره «امید فضا» می گوید: این مستند درباره شرکت دانش بنیان امید فضا و دکتر حسین شهرابی، مدیرعامل شرکت است. این شرکت خصوصی، طرح ماهواره کوثر است که مهر امسال به همراه دو ماهواره دولتی به فضا پرتاب شد. به گفته او ماهواره کوثر از طراحی مأموریت تا بازاریابی بین الملل، چرخه ای کاملا خصوصی را پشت سر گذاشته و همین موضوع وجه تمایز مهم آن است.

نژاد موسی درباره انگیزه خود برای ساخت مستند «امید فضا» بیان می کند: مهم ترین ویژگی این پروژه برای من پررنگ کردن موضوع خصوصی سازی بود. دکتر شهرابی در گذشته کارمند دولت و مدیر پروژه ماهواره امید بود، اما سال ۱۳۹۷ به این نتیجه می رسد که برای پیشرفت بیشتر کشور در صنعت فضای، باید به سمت خصوصی سازی حرکت کرد، بنابراین از بدنه دولتی جدا می شود و یک شرکت خصوصی تأسیس می کند. این مستندساز ادامه می دهد: قصه فیلم ما از جلسات اولیه شرکت شروع می شود و فعالیت های آن ها طی سال های گذشته را به تصویر می کشد، از طراحی ماهواره های همد و کوثر تا پرتاب نسخه توسعه یافته ماهواره کوثر در مهر امسال. درواقع همه این ها مقدمه ای است برای طراحی یک منظومه فضایی طی چند سال آینده. او می گوید قصد داشته در این مستند یک برگ از دفتر پیشرفت های کشور را به تصویر بکشد و به مردم نشان دهد چه جوانانی در قله علم حرکت می کنند.

نژاد موسی تأکید می کند: اگر ما این پیشرفت ها را درک کنیم و تصور باشیم، به زودی نتیجه اش را خواهیم دید. این فیلم ساز درباره داستان فیلم کوتاه «خواستگاری» نیز بیان می کند: این اثر سال گذشته هم زمان با ایام دهه فجر در دفتر شمسه فیلم مشه‌د تولید شد و برخی از سکانس های آن هم در راهپیمایی ۲۲ بهمن فیلم برداری شده است.

به گفته نژاد موسی این فیلم ماجرای پسری را روایت می کند که در روز راهپیمایی ۲۲ بهمن بین یک دوراهی گیر می کند و باید دست به انتخاب بزند. او هدفش از ساخت فیلم «خواستگاری» را نیز این گونه توضیح می دهد: من می خواستم نشان دهم که افسار و گروه های مختلفی از مردم به روز ۲۲ بهمن اهمیت می دهند و هر ساله برای پاسداشت این روز به خیابان ها می آیند.

نژاد موسی در ادامه به نماهنگ «آن وقت سحر»، دیگر اثر راه یافته اش به جشنواره عمار امسال اشاره و درباره مراحل تولید آن بیان می کند: این نماهنگ در روزهای پایانی سال گذشته با محوریت هم زمانی عید باستانی نوروز و ایام شهادت امیر المومنین^(ع) و شب های قدر تولید شد. بخشی از شعر این نماهنگ از اشعار حافظ و بخش دیگر را حسین مؤدب سروده است. فرید سعادت مند هم آهنگ ساز و حسن عبدی خواننده کار است.

به گفته او نماهنگ «آن وقت سحر» به تهیه کنندگی هاشم مسعودی و مجتبی احسانی تولید شده و پیش

از این جایزه جشنواره رویان همدلی را از آن خود کرده است.

● جشنواره عمار پخش های متنوعی دارد

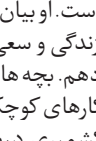
نژاد موسی درباره روند برگزاری جشنواره عمار در سال های گذشته می گوید: یکی از سیاست های مهم جشنواره عمار که از ابتدا آن را از سایر جشنواره ها متمایز می کرده، مردمی بودنش است که در عنوان آن هم قید شده است.

او با بیان اینکه آثار جشنواره عمار به دغدغه های مردم می پردازد بیان می کند: عمار در بخش پخش و اگران هم مردمی عمل می کند و آثارش را به دست مخاطبان در دور افتاده ترین نقاط کشور می رساند.

به گفته نژاد موسی جشنواره عمار فراز و نشیب هایی داشته، ولی شعارش را که مردمی بودن است، در عمل محقق کرد. این مستندساز بیان می کند: یک ویژگی دیگر عمار هم متنوع بودن بخش هایش است. برای مثال بخش هایی به نام نقد درون گفتمانی و عدالت خواهی در این رویداد تعریف شده که به تولید آثار مثبت و اثرگذاری منجر شده است.

او برای بهبود دوره های بعدی جشنواره عمار پیشنهاد می دهد: جشنواره عمار اگر بتواند به مسائل فرمی و هنری نیز بپردازد، خیلی موفق تر خواهد بود و این نقد را که فقط نگاه محتوایی دارد از خود دور خواهد کرد. شاید انتخاب هیئت داورانی که به مسائل تخصصی سینما توجه کنند، مقدمه خوبی برای محقق شدن این اتفاق باشد.

● فرصتی برای نمایش آثاری با بودجه کم

امیرحسین کشمیری با مستند «متاگیتا» در بخش جنگ فرهنگی حضور دارد. او درباره این اثر توضیح می دهد: «متاگیتا» یک فیلم جهاد تبیینی است که در ماه رمضان ساخته شده است. داستان آن هم درباره گروهی از روحانیون است که می خواهند دوره ای تأثیرگذار برای نوجوانان برگزار کنند. از همین رو از میان بیش از سه هزار دانش آموز، هفتاد نفر را انتخاب و برای ایجاد تغییر و تحولاتی هرچند کوچک درون آن ها تلاش می کنند.

این فیلم ساز که از ابتدای پروژه همراه روحانیون و نوجوانان بوده است یادآور می شود: قرار بود در این دوره، گروهی از نوجوانان به صورت غیرمستقیم یکسری حقایق و آموزه های دینی را فرا بگیرند. از همین رو ما با آن ها همراه شدیم و به تغییرات این بچه ها از ابتدا تا پایان دوره پرداختیم.

به گفته کشمیری «متاگیتا» درواقع روایت یک دوره تربیتی با استفاده از ابزارهای سینما به شکل هنری است. او بیان می کند: من نزدیک سی روز با این بچه ها زندگی و سعی کردم در پایان حرف دلشان را بازتاب دهم.

بچه هایی که مانند لوح سفید بودند و می شد با کارهای کوچک، ذهنیتشان را سروسشکل داد.

کشمیری درباره جشنواره عمار و مزیتش نسبت به سایر رویدادها نیز می گوید: جشنواره عمار همان طور که خودش تأکید دارد، واقعا مردمی است. این رویداد فرصتی برای فیلم سازانی فراهم کرده است که با بودجه کمتر آثارشان را می سازند و شانس چندان‌ی برای دیده شدن در جشنواره های معمول ندارند. درواقع عمار به این فیلم سازان اجازه می دهد تا کسب تجربه کنند.

زمان دقیق آغاز رویداد و تعداد فیلم های در صف اکران در مشه‌د، به مرور و طی روز های آتی اطلاع رسانی خواهد شد.

رئیس گروه سینمایی و سمعی بصری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی در نهایت بیان کرد: با این حال مسئولان اداره

● شخصیت پردازی های ضعیف

یکی از مهم ترین نقاط ضعف «افسانه سپهر» در شخصیت پردازی است. در حالی که مادر سپهر در ابتدای داستان به عنوان یکی از مبارزان اصلی و قهرمانان داستان معرفی می شود، در طول فیلم، رویکردی منفعلانه در پیش می گیرد و در برابر شخصیت های منفی و نیروهای شر تسلیم و اثباتی بر توانمندی هنرمندان ایرانی در این عرصه باشد.

تدوین درست و انسجام فیلم نامه نیز از دیگر نقاط قوت پویانمایی است. داستان به گونه ای روایت می شود که مخاطب را تا انتها با خود همراه می کند

و او را درگیر ماجرا نگه می دارد. اما در کنار این نقاط قوت، فیلم نامه با چالش هایی نیز روبه روست که می تواند تأثیرگذاری کلی پویانمایی را کاهش دهد.

شهریار

۴شنبه

۸ بهمن ۱۴۰۴
۸ شهریور ۱۳۹۷
۴۴۴ شماره

۱۱

SHAHRAHNEWS.IR

شهریار